

Nyáralás a „környéken“

A legdrágább szenvedés

Ma holnap, a legdrágább és legdívatosabb fürdőhelyek kivételével, megürülnek majd mindazok a környékbeli, nyaralótelepekké avanzsált, kis, piszkos falvacskák, ahol elképzelhetetlen kiadások mellett százzámra fogytak le azok az éhes és fáradt pestiek, akik hizni szerettek volna a nyáron, akik jóllakni, pihenni, nyaralni akartak. A héten végigjártam ezeket a pestiekkel megtömött községeket s az általános viszonyokról érdekes és tanulságos tapasztalatokat szereztem.

Mindenekelőtt megállapítottam, hogy a környék lakossága az idén még a megszokottnál is fűdázabb ellenszenvvel fogadta a pesti drágaság, nincstelenség és agyonhajszoltság elől menekülő fővárosiakat és fizettetett velük mindenért óriási árakat, amire a szegény pesti csak ránézni is mert.

A környékbeliek türelmetlenségének azonban komoly és érthető oka van, mert ezek az emberek még inkább szenvednek az élelmiszer hiánya miatt, mint a pestiek s tulzás nélkül mondhatom, hogy nyomorognak. A környék nem termő vidék, a falvak lakosságát csupán tiz-tizenöt, Pesten a nagy csarnokban vásárló kofa látja el zöldség- és gyümölcsfélével, kétszeres áron és olyan szűken, hogy — például Szentlőrincen — a kofák nem is érnek rá a piacra állani, mert a lakosság az utcán kapkodja el tőlük azt, amit hoztak, olyan áron, amelyet kérnek. Már most egy olyan község, ahol nagyrészt környékbeli gyár munkások laknak — nehezen dolgozó és rosszul táplált szegény emberek — érthető, ha nem fogadja szívesen a Pestről kitérő „flancos urinépséget“, akik nem örülnek annak, „hogy van otthon mit enniök“, hanem még „más szegény ember“ elől kapkodnak el mindent.“ Mert tény, hogy minden kaphatót túlfizetnek a nyaralók, hiszen tiszta haszon nekik, ha két uborkáért nem kell Pestre küldeni, mikor minden egyébért: busért, zöldségért, tojásért, kenyérért naponta valóságos expedíció indul utnak. Kenyeret a környéken még vendéglőben se nagyon kapni, a községi árusító bódé csak jegyre szolgáltat ki a lakosságnak fejenként egy—másfél kilogramm kenyeret egy hétre. Ha van kenyér, ha nincs: akkor marad és lejár a jegy.

Hogy a nyaralók sem élnek mennyei jólétben, az ezek után elképzelhető. Egy, a szó szoros értelmében nyomoruságosan butorozott, szennyes szobáért havonta 90 koronát fizetnek, illetve 120 koronát, mert a konyahasználat is 30 korona havonta. Ezért azután maguknak kell takarítási és a sáros cipőjüket, ruhájukat is maguknak kell rendbetartani, ami a kövezet áldásait hirből sem ismerő Tétényben például, kutyának való munka. Jellemző tünet különben, hogy a lakosság sehol, semmiben sem segít a pestieknek, sőt gyönyörködnek benne, ha a kerekeskutakra, huzókutakra ámulva, bámulva, pohárral kezökben állanak és nem tudják miképpen meríthetnék belé, a tiz méter mélységű kutba. Nem lehet olyan árat ígérni, amiért a környékbeliek csak a legszükségesebben is kiszogálnák a nyaralókat . . .

— I hóbja á fil cutun — mondják félvállról és tovább mennek.

A nyaraló tehát erősebben dolgozik, mint idehaza, mert nemcsak hogy egyedül főz, takarít, tisztogat, vizet cipel, de még a bevásárlás igazán fantasztikus körülményességével is meg kell küzdenie. Az utolsó szál zöldpetrezselyemig mindent Pestről kell hozatnia s ha elképzeljük a sok herce-hurcás, ezerjegyes, ácsorgásos, hosszadalmas pesti bevásárlás után az ötven perces villamosutat Tétényig, igazán sajnálni lehet az ott nyaralókat, akiknek mindezekon kívül még mint valami extra-átok, a sertéshizláló is busítja életét, tekintve, hogy drasztikus illaton fölül még a szunyogok és legyek milliárdjaival is elárasztja a környéket.

— Mint a füst, olyan sűrűn jönnek néha, nem lehet keresztül látni rajtuk, akár a ködön, — mondja az egyik hölgy és én minden különösebb nehézség nélkül elképzelhetem ezt, ha csak rájuk nézek, hiszen valamennyien olyanok, mint a tetováltak . . .

Mindezek dacára Tétény is tele van, mint egy pesti villamos . . . A nyaralók — nagyrészt hölgyek — fürödnek a Dunában, hetenként kétszer moziban szórakozhatnak s ha egy süteményre, vagy jegeskávéra támad gusztusuk, fölülnek a villamosra és tizenöt perc alatt már eléri a legközelebbi cukrászdát — Budafokon, ahol esetleg meguzsonnáznak, de mindenestre megcimeznek egy sereg levelezőlapot az ismerősöknek. „Nagyszerűen érzem magam, kitűnően nyaralok“.

Pécelen láttam a portenger közepén egy elegáns, selyempengyolás hölgyet, amint keservesen verklizett a kúton. Alig hihető, hogy a hölgy nem a legújabb nyári sportot gyakorolta, hanem vizet akart inni s azért kellett kijönnie az ut közepére, mert az udvaron, ahol nyaralnak, nincs kut. Ellenben — oh, szivderítő látvány! — a két tenyérszíni helyen, mindenütt az ablakok alatt, tarka tehenecke csóválja a farkát, odébb magasrahányt szemétdomb, néhány malac, csirke és kakas, azután két leander, mely azonban még a legkevésbé illatozik a társaságban. Erre az udvarra nyílnak a szoba ablakai. A hölgy, a mamája és két öccse, két szobát bérelnék havi száznegyven koronáért, tizenkét koronás menüt esznek a vendéglőben, teát reggeliznek, Pestről hozott parizert vacsoráznak és az egész szegényes, szerény nyaralásuk nem kerül többre személyenként körülbelül 25 koronánál naponta.

A péceli piacon különben a következő napi-árakat jegyeztem fel: Hagyma kilója 2 korona (Budapesten 1.40), tök 1.10, zöldség csomója — .70, szilva kilója 2.— (Budapesten 1—1.40), körte 2.80, alma 2.40 korona. Többféléit csak azért nem jegyeztem fel, mert nem volt a piacon.

No de rosszakaratu tulzás volna azt mondanom, hogy a környéken mindenütt ilyen nyomoruságosan nyaralnak az emberek. Nem, például Kovácspatakon sokkal szebben és kényelmesebben lehet eltölteni a nyarat. Kovácspatak üde és kedves nyaralótelep s most éppen azon fáradozik, hogy Nagymarost, Visegrádot és a többi régi dunai nyaralókat tönkreverje. Hallom, hogy strandja készül, sőt sultognak valami vadászterületről is. A telep különben elég kicsi, mindössze hét villából és egy penzió-épületből áll és a villák nagy része, valamint a penzió, sőt a vendéglő is a teleptulajdonos, dr. Bischitz Miksa vezetése alatt áll.

Kovácspatakot Esztergomból látják el ennivalóval s ha az esztergomi piacon 2 korona 50 fillért kértek tőlem egy kicsi tökért, 6 koronát öt deka vajért, 2 koronát tíz deka turóért, 1 korona 80 fillért egy liter szilváért, könnyű elképzelni a kovácspataki dupla árakat. Ezen a nyaralóhelyen azonban senki sem zúgolódik a magas árak miatt, senkinek sem drága a napi 40—55 koronás pensio, a havi hatszáz koronás villalás és senkinek sem kellemetlen ilyen árak mellett petroleum- vagy gyertyavilágítás mellett el-
lenni. Hogy miért e türelem, azt nem értem.

Visszafelé jövet nagy serég kiránduló csatlakozott hozzánk az erdőben. Fialalok voltak, háti-
zsákosak, vidámak és megelégedettek. A vasut-
állomásnál az egyik számolgatta a pénzét és az-
után így szólt:

— Minden ennivalót hazulról hoztam és mégis elköltöttem: vonatra huszónöt korona hatvanat, sörre három hatvanat, levelezőlapra egy negyvenet, összesen harminc korona hatvanat, pedig csak egy napig nyaraltam! Sass Irén.